

Onderzoek naar middelengebruik jongeren West-Friesland

Aanleiding onderzoek

- De gemeenten Medemblik, Hoorn en Opmeer hechten veel belang aan een actief en passend beleid dat het problematisch middelengebruik onder jongeren kan terugdringen
- Landelijk en lokaal onderzoek laat een dalende trend zien van het alcoholgebruik onder 14 en 16-jarigen, maar tegelijkertijd stijgt het aantal middelen gerelateerde opnames van (jonge) jongeren op de Eerste Hulp
- Over het middelengebruik in de leeftijdsgroep 16 tot 24 jaar is weinig bekend en de gemeenten willen daarom meer inzicht in trends en attitudes rondom alcohol en drugsgebruik van deze groep
- Dit onderzoek zoomt in op de vragen: hoe gaan 16-24 jarigen met middelen om? Welke deelgroepen zijn te onderscheiden? Wat zien de jongeren om zich heen? En welke ideeën hebben zij om verantwoord middelengebruik te bevorderen?

Vraag en doelstelling

"In hoeverre is er sprake van problematiek rondom middelengebruik van de jeugd in de drie gemeenten, onder welke (deel)groepen doet zich problematiek voor, hoe is het risicobesef en -gedrag van de(ze) jeugd en op welke groepen dient de gemeente zich te richten voor een passende beleidsaanpak?"

De gemeenten gebruiken de uitkomsten van het onderzoek om prioritering aan te brengen waarmee ze hun lokaal en regionaal beleid voor middelengebruik onder jongeren op maat kunnen maken en zo gericht kunnen inzetten.

Aanpak van het Onderzoek

1. Deskresearch

- Om inzicht te krijgen in de reeds beschikbare informatie van het middelengebruik onder jongeren is deskresearch uitgevoerd. Er is gebruik gemaakt van divers landelijk en regionaal (al dan niet wetenschappelijk) onderzoek en door de gemeenten verzamelde informatie

2. Groepsgesprekken met jongeren en professionals

- Er zijn focusgroepen gehouden met professionals en jongeren om inzicht te krijgen in wat er speelt in de praktijk
- Er is gesproken met het projectteam In Control of alcohol & drugs

3. Enquête en face to face interviews onder jongeren

- In november 2016 ontvingen 6.211 jongeren (van 16 t/m 24 jaar) woonachtig in Opmeer, Medemblik en Hoorn een uitnodiging om mee te doen aan het onderzoek: zij kregen een kaart in de bus met het verzoek in te loggen op de online vragenlijst en twee weken nadien een rappelkaart
- Aanvullend zijn er face to face interviews gehouden met jongeren van wie vermoed werd dat zij minder geneigd zijn de enquête in te vullen of buiten de steekproef vallen. Dit gebeurde bij jongerencentra en bij uitgaansgelegenheden, met als doel een (mogelijk) andere groep jongeren te bereiken

De cijfers van middelengebruik vanuit de enquête zijn gebruikt om deelgroepen jongeren te onderscheiden, op basis van middelengebruik. Deze cijfers zijn niet bedoeld als maat voor het middelengebruik van 'de' 16-24-jarige in Medemblik, Hoorn en Opmeer.

Respons enquête & face to face interviews

GEMEENTE	BENADERD ENQUÊTE	RESPONS ENQUÊTE	%RESPONS ENQUÊTE	RESPONS FACE TO FACE	TOTAAL RESPONS
Opmeer	1.145	272	24%	34	306
Medemblik	2.015	481	24%	22	503
Hoorn	3.015	573	19%	22	595
TOTAAL	6.211	1.326	21%	78	1.404

Profiel respondenten

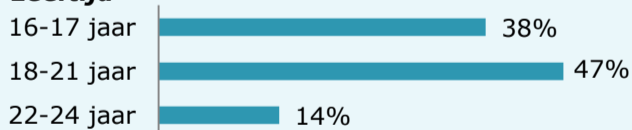
Geslacht

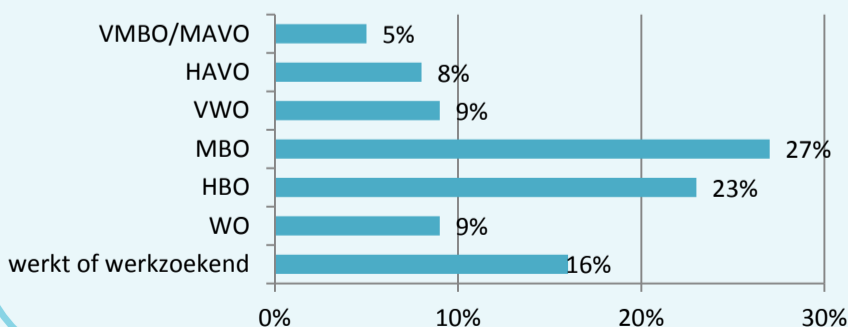
Etniciteit

Autochtoon 96%
Allochtoon 4%

Leeftijd

Opleiding

Attitudes en ervaringen jongeren met alcoholgebruik

Belangrijkste bevindingen alcoholgebruik

- Ook jongeren maken zich zorgen over middelengebruik van de jeugd
- Ondanks de verhoging van de leeftijdsgrens naar 18 jaar, drinken veel 16 en 17-jarigen en stellen lang niet alle ouders regels
- Als er regels zijn, houden de meeste jongeren zich daar 'meestal' aan
- Het aantal alcohol gerelateerde opnames van jonge drinkers bij de Eerste Hulp neemt sterk toe
- Vooral op Kermisborrels is geen controle op drinkleeftijd
- Het alcoholgebruik binnen vriendengroepen is redelijk uniform
- Sommige jongeren (bijna een kwart) en professionals wijzen op een verschuiving van drank naar drugsgebruik: jongeren onder de achttien zouden nu eerder naar wiet of een pilletje grijpen, omdat dit gemakkelijker te verkrijgen is dan alcohol en omdat men zo sneller hetzelfde effect kan bereiken
- De meerderheid van de jongeren die drinken, doet ook aan binge-drinken.

Frequentie bingedrinkers en typering

Drinkfrequentie in afgelopen vier weken (onder de groep bingedrinkers)

Afgelopen 4 weken	binge drinken
1 keer	28%
2 keer	26%
3 of 4 keer	25%
5 of 6 keer	11%
7 of 8 keer	5%
9 keer of vaker	6%

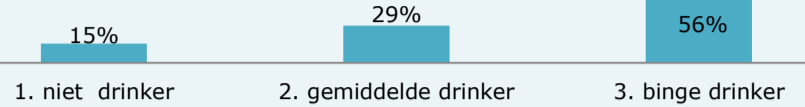
Hoe typeren de binge drinkers zichzelf?

iemand die vaak uit gaat	91%
feestbeest	85%
festivalganger	78%
gezelschapsmens	65%
concerten ganger	61%
Een actieve sporter	59%
iemand die zijn eigen weg gaat	56%

De niet drinkers typeren zich vaker als 'buitenbeentje', 'graag alleen' of 'harde werker' op school. De gemiddelde drinkers zien zichzelf meer als 'aanpakkers' en 'gaan graag hun eigen weg'.

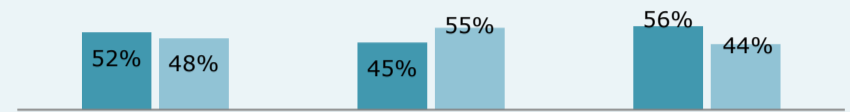
Alcoholgebruik respondenten

De jongeren verdeeld naar drinkgedrag n= 1404

- 1:** Ooit een paar slokjes of nooit gedronken
2: Dronk afgel. 4 wk. op 1 of meer dagen alcohol, maar niet binge
3: Dronk afgel. 4 wk. op 1 of meer dagen binge (= 5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid)

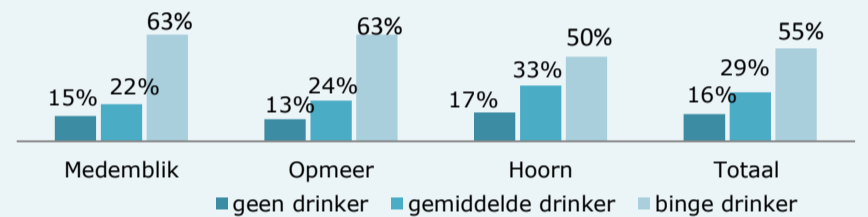
Geslacht

Leeftijd

Gemeente

Top 3 drinklocaties & manieren van verkrijgen

- 54%** van de 16-17 jarigen die wel eens drinken, doet dit bij vrienden
1. Bij vrienden (87%)
  2. Café, en disco (76%)
  3. Thuis (67%)
- 48%** van 16-17 jarigen die wel eens drinken, krijgt alcohol van ouders
1. Koopt zelf (75%)
  2. Van vrienden (53%)
  3. Van ouders/verzorgers (31%)

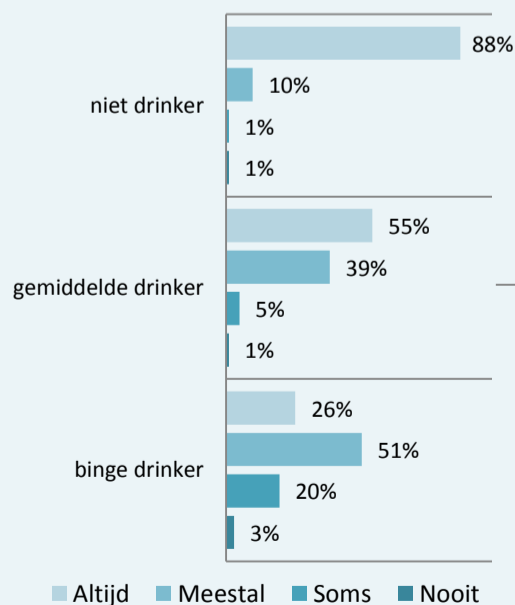
Ouders en regels voor alcoholgebruik

Houding ouders ten opzichte van jongeren die wel eens een glas hebben gedronken

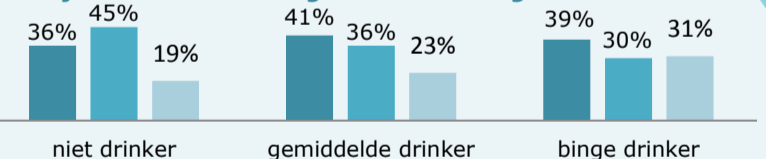
Ze verbieden het	1%
Ze willen dat ik minder	4% 5% 4%
Ze raden het af	24% 7% 5%
Ze weten het niet	8%
Ze zeggen er niets van	10% 11% 11%
Ze vinden het goed	52% 76% 79%

■ 16-17 jaar ■ 18-21 jaar ■ 22-24 jaar

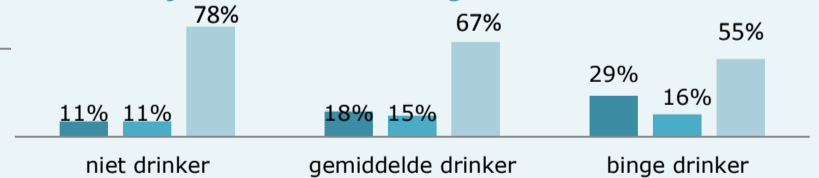
In hoeverre houden jongeren zich aan de regels van ouders – als die zijn gesteld?

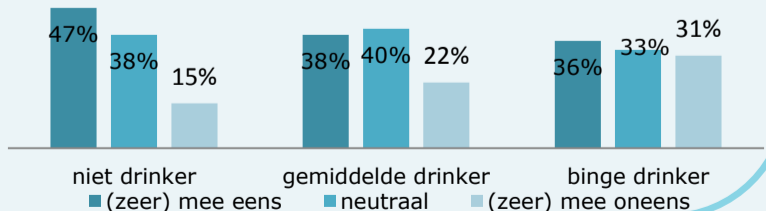
Mijn ouders hebben regels voor alcoholgebruik

Ik zie mijn ouders wel eens aangeschoten of dronken

Ouders hebben veel invloed

Attitude en ervaringen met drugsgebruik

Belangrijkste bevindingen drugsgebruik

- Veel jongeren experimenteren met lachgas
- Vier op de tien gebruikt wel eens hasj of wiet waarvan een derde recent
- Harddrugsgebruik onder de geënquêteerde jeugd is veel minder algemeen en lijkt voor de meeste jongeren vooral een kwestie van beperkt experimenteren of incidenteel gebruik op festivals
- Uit de gesprekken met jongeren blijkt dat er signalen zijn dat er op kermissen vaker ook cocaïne wordt gebruikt door sommigen jongeren en dat dit 'normaler' wordt gevonden
- Drugsgebruik varieert iets meer binnen vriendengroepen dan alcoholgebruik: het drugsgebruik in de omgeving is bij een kwart van de jongeren sterk wisselend
- **Wanneer het misgaat met alcohol of drugs bij een vriend of vriendin, weet 75% van de jongeren niet hoe zij moeten handelen. Ook geeft 38% aan dat ouders eigenlijk meer kennis van drugs zouden moeten hebben**

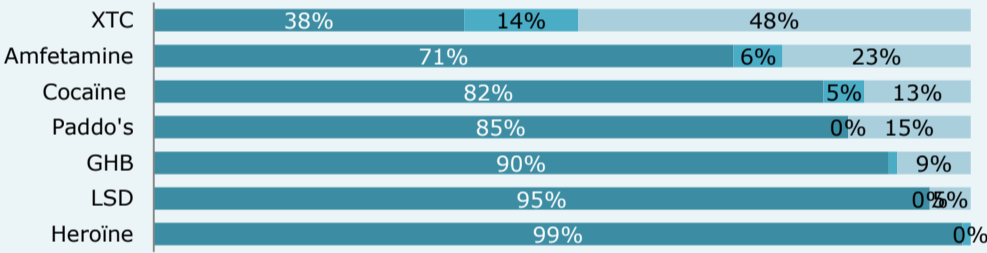

Waar gebruiken jongeren en hoe komen ze aan softdrugs?

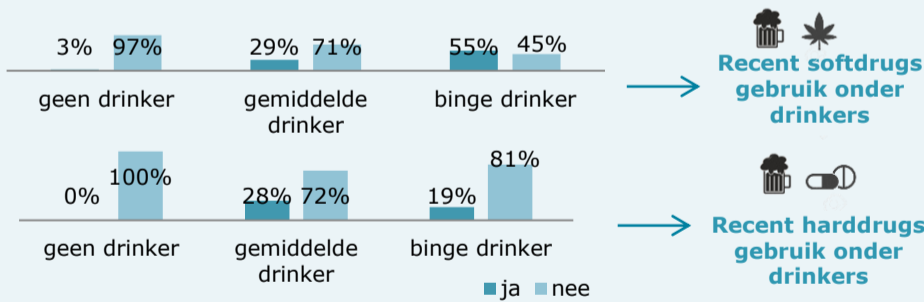
1. Bij vrienden (67%)	1. Van vrienden (51%)
2. Op straat of park (43%)	2. Coffeeshop (41%)
3. Thuis (27%)	3. Van dealer (9%)

Harddrugs gebruik (jongeren die ooit gebruikt hebben) n=264

■ niet gebruikt ■ in laatste 4 weken gebruikt ■ langer dan 4 weken geleden gebruikt

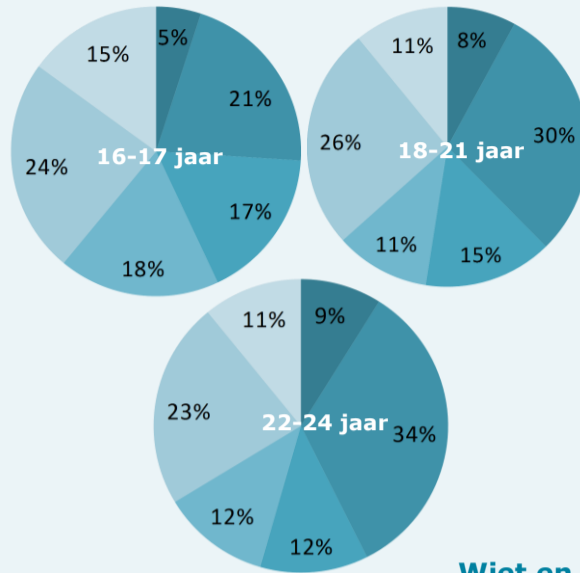

Verantwoord middelengebruik

- Meerderheid drugsgebruikers laat harddrugs niet testen
- Een kwart van de jongeren die (ooit) harddrugs gebruikten, weet waar zij drugs kunnen laten testen
- Een derde van de jongeren die wel eens drugs gebruikt, vindt dat het gemakkelijker moet worden om drugs te laten testen
- Een kwart van alle jongeren weet wat te doen als drugs verkeerd valt bij zichzelf of bij iemand anders

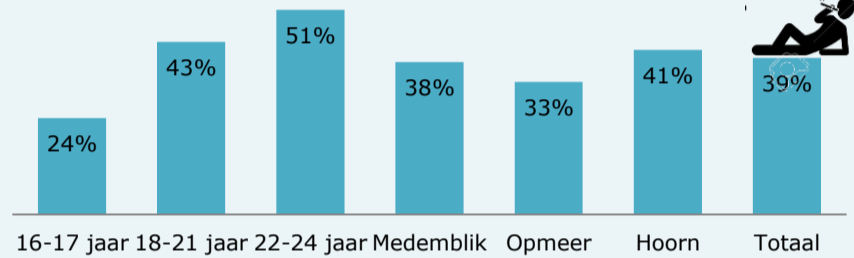
Drugsgebruik in eigen omgeving

- Meeste leeftijdsgenoten gebruiken vaak drugs
- Meeste leeftijdsgenoten gebruiken af en toe drugs
- Meeste leeftijdsgenoten gebruiken (bijna) geen drugs
- Niemand van mijn leeftijdsgenoten gebruikt drugs
- Het drugsgebruik wisselt sterk onder mijn leeftijdsgenoten
- Weet niet

Wiet en hasj (softdrugs) gebruik

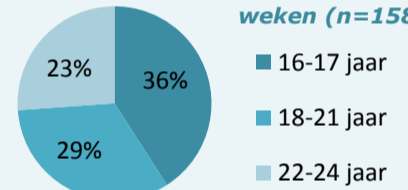
Jongeren die zelf ooit wiet of hasj hebben gebruikt n= 1404

Lachgas populair onder jongeren

Gebruik in laatste 4 weken (n=158)

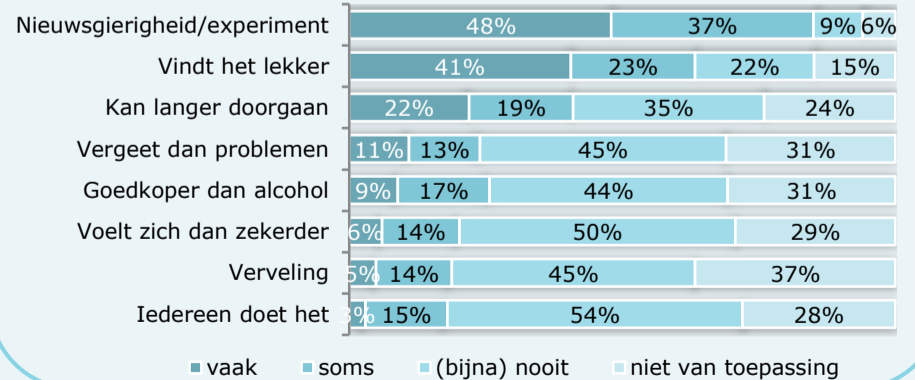

Harddrugs gebruik

- Kwart van jongeren die aangegeven hard drugs gebruikt te hebben, deed dit recent
- Veertien procent van jongeren die wel eens drugs gebruikten, gebruikte 1 soort, voornamelijk XTC
- De helft van de jongeren die harddrugs gebruiken, doet dit op festivals en bij het uitgaan. De andere helft gebruikt bij vrienden, op feesten of op straat

Motieven voor drugsgebruik (soft en hard) drugs

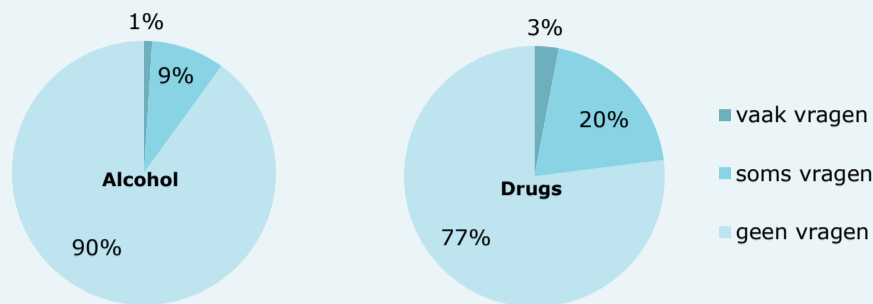

Informatiebehoefte en ideeën voor aanpak

Informatiebehoefte

Vragen over alcohol en drugs

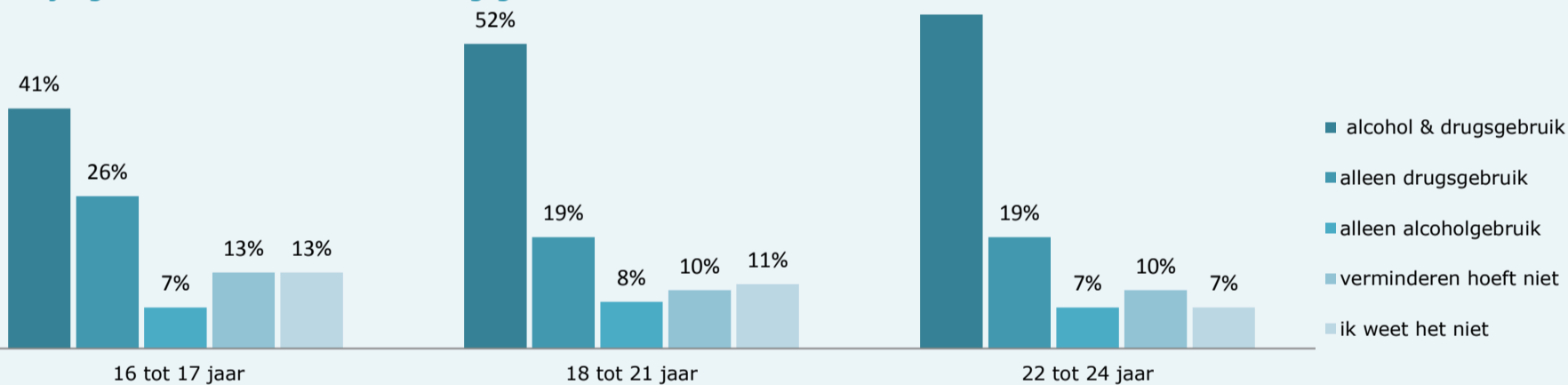
Voorkeur medium voor ontvangen informatie over alcohol en drugs

Attitude en denkbelden jongeren t.o.v. middelengebruik

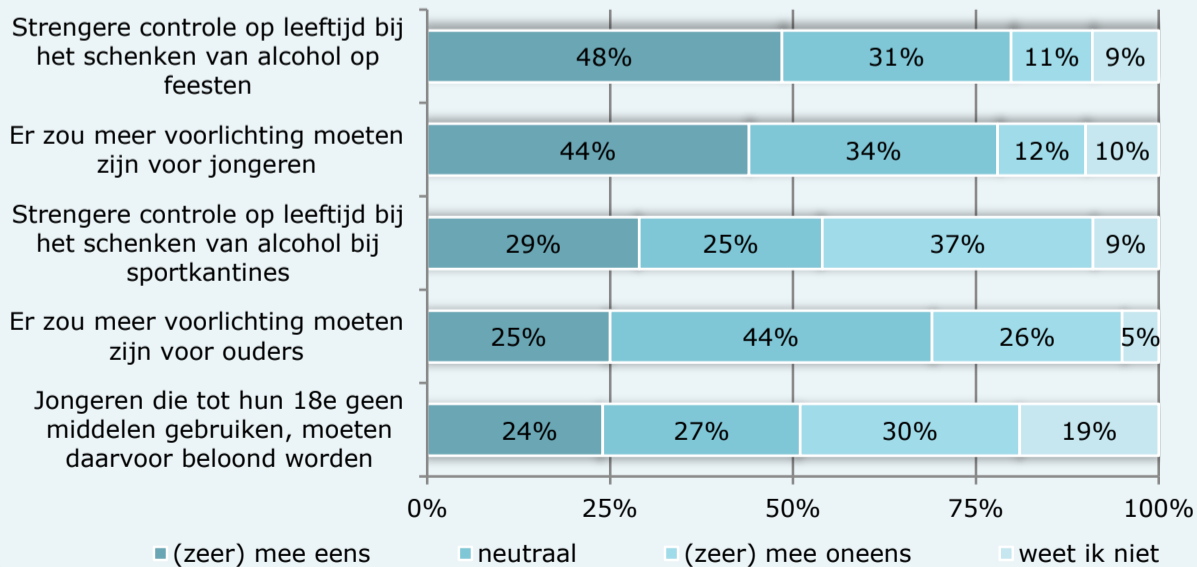
- Ruim de helft is van mening dat de Westfriese jeugd te vroeg begint met middelengebruik en bijna allemaal vinden ze dat het gebruik verminderd moet worden
- De helft van de jongeren vindt de zorgen over middelengebruik niet overdreven, twee op de tien vindt dit wel
- Ruim een derde deel van de jeugd heeft respect voor jongeren die geen middelen gebruiken, weinigen hebben dat niet en de rest heeft hierover geen oordeel
- Het zijn vooral de oudere jongeren (22-24 jaar) die vinden dat middelengebruik onderdeel is van de Westfriese cultuur, de jongere jeugd vindt dit vaker niet
- Bijna de helft vindt dat Westfriese jongeren over het algemeen teveel alcohol drinken. Veertien procent vindt van niet, de rest antwoordt neutraal
- Jongeren vinden dat ouders een belangrijke rol hebben in het verantwoord middelengebruik van hun kind

Meeste jongeren vinden dat alcohol en drugsgebruik verminderd moet worden

Aanpak middelengebruik

Wat zijn volgens jou goede manieren om te voorkomen dat jongeren teveel alcohol drinken?

Wat werkt zeker volgens jongeren

1. Strengere controles op leeftijd bij kermissen, uitganggelegenheden en sportkantines
2. Meer voorlichting voor jongeren, maar ook voor ouders